

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ – ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ 2024

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

A1.

Λάθος : «ίνα μὴ κατὰ πόλεις μὴδὲ δήμους οἰκῶμεν ἰδίους ἕκαστοι διωρισμένοι δικαίοις, ἀλλὰ πάντας ἀνθρώπους ἡγώμεθα δημότας καὶ πολίτας».

Σωστό : «εἷς δὲ βίος ἦ καὶ κόσμος, ὥσπερ ἀγέλης συννόμου νόμῳ κοινῷ συντρεφομένης».

Σωστό : «Οὐ γάρ, ὡς Ἀριστοτέλης συνεβούλευεν αὐτῷ, πολέμων πολλῶν καὶ φυγῶν ἐνέπλησε».

Σωστό : «οὓς τῷ λόγῳ μὴ συνῆγε τοῖς ὅπλοις βιαζόμενος».

Λάθος : «προσέταξεν ἡγεῖσθαι πάντας, ἀκρόπολιν δὲ καὶ φρουρὰν τὸ στρατόπεδον, συγγενεῖς δὲ τοὺς ἀγαθοὺς, ἀλλοφύλους δὲ τοὺς πονηροὺς».

B1.

Ο Ζήνων πίστευε πως το ανθρώπινο γένος μπορεί και πρέπει να σχηματίσει μία παγκόσμια κοινότητα με τα ίδια ήθη και τις ίδιες αρχές. Ο Ζήνων στο έργο του “Πολιτεία” περιγράφει αυτήν την “κοσμοπόλη”, στην οποία όλοι οι άνθρωποι είμαστε συνδημότες και συμπολίτες με κοινούς νόμους, με κοινό δίκαιο, με κοινή τάξη, εφόσον όλοι έχουμε κοινή φύση.

Ορμώμενος εντελώς από άλλα κίνητρα, δηλαδή την αντεκδίκηση προς τους Πέρσες και την απελευθέρωση των μικρασιατικών πόλεων, δρα ο Μέγας Αλέξανδρος, ο οποίος όμως οδήγησε στην ενότητα της ανθρωπότητας με την ελληνική ως κοινή γλώσσα και με βάση τις αρχές της ομόνοιας και της κοινωνίας. Και γενικώς οδήγησε στην οικουμενικότητα και στην υπερεθνική ομογενοποίηση της ανθρωπότητας.

Για τον Πλούταρχο ο Μέγας Αλέξανδρος μετουσίωσε και υλοποίησε το όραμα του Ζήωνα για την κοσμοπολίτικη πολιτεία, στην οποία όλοι είμαστε συνδημότες και συμπολίτες με κοινή τάξη, με κοινούς νόμους, με κοινό δίκαιο και κοινές ηθικές αξίες.

Το κοσμοπολιτικό επίτευγμα του Αλεξάνδρου συνδέθηκε από τον Πλούταρχο με το κοσμοπολιτικό όραμα του Ζήωνος στο έργο του “Πολιτεία”.

Ο Αλέξανδρος κατά τον Πλούταρχο εμφανίστηκε ως ο θεόσταλτος κατάλληλος άνθρωπος που συμβίβασε τα πάντα, σμίγει τους βίους και τα ήθη και τις παραδόσεις, τούς έκανε όλους να θεωρούν πατρίδα την οικουμένη, στους κόλπους της οποίας οι αγαθοί ήταν συγγενείς μεταξύ τους, ενώ αντίπαλοι ήταν μόνο οι κακοί.

Αποτέλεσμα ήταν να καθιερωθεί ως χαρακτηριστικό γνώρισμα του ελληνικού πνεύματος η αρετή, ενώ του βαρβαρικού η κακία.

B2.

Ο Ζήνων πίστευε πως το ανθρώπινο γένος μπορεί και πρέπει να σχηματίσει μία παγκόσμια κοινότητα με τα ίδια ήθη και τις ίδιες αρχές. Ο Ζήνων στο έργο του *“Πολιτεία”* περιγράφει αυτήν την “κοσμοπόλη”, στην οποία όλοι οι άνθρωποι είμαστε συνδημότες και συμπολίτες με κοινούς νόμους, με κοινό δίκαιο, με κοινή τάξη, εφόσον όλοι έχουμε κοινή φύση.

Ο κοσμοπολιτισμός του Ζήνωνος είναι θετικός, διότι δεν θεωρεί την γλώσσα, το χρώμα του δέρματος, την θρησκεία πράγματα που διαχωρίζουν τους ανθρώπους. Τα κοινά ιδεώδη, οι κοινές ηθικές αρχές και αξίες μόνο ενώνουν τους ανθρώπους όλου του κόσμου. Ούτε όμως κόβει τον ομφάλιο λώρο με την γη στην οποία έτυχε να γεννηθεί ο κάθε άνθρωπος. Ο κοσμοπολιτισμός αντιστρατεύεται μόνο τον ακραίο εθνικισμό και τοπικισμό και όχι τον πατριωτισμό, εφόσον κομβικό στοιχείο του κοσμοπολιτισμού είναι ο σεβασμός της διαφορετικότητας.

Εν ολίγοις, άλλο πράγμα το έθνος και άλλο η φυλή, τα οποία δεν πρέπει να ταυτίζονται, διότι τότε το μείγμα γίνεται εθνικιστικό. Τον Ζήωνα τον πρέσβευσαν πολύ αργότερα οι νεώτεροι Στωικοί, όπως ο Επίκουρος και ο Μάρκος Αυρήλιος.

Στο παράλληλο βλέπουμε την εξέλιξη της φιλοσοφικής σκέψης των Στωικών, έχοντας ίδια αφετηρία με αυτή του Ζήωνα, δηλαδή την οικουμενική ομογενοποίηση.

Ο Μάρκος Αυρήλιος ήταν εκπρόσωπος της Στωικής φιλοσοφίας και *“Τὰ Εἰς Ἐαυτὸν”* θεωρούνται εξαιρετικό έργο, κλασικό δείγμα της φιλοσοφίας αυτής.

Στο έργο αυτό περιέχονται αφορισμοί για τον υλισμό που φανερώνουν την πίστη του στην θεία πρόνοια, θαυμασμό για την συμπαντική τάξη και αρμονία, αλλά και εμμονή στην ψυχική άσκηση της αρετής.

Και οι δύο, αναφέρονται σε μία πολιτεία κοινή για όλους, στην οποία όλοι, αναλόγως τον ρόλο τους, έχουν ίσες ευκαιρίες και δικαιώματα.

Ο Μάρκος Αυρήλιος, όπως ο Ζήνων, θεωρεί πως το άτομο πρέπει να συμμορφώνεται προς τις ανάγκες και σκοπούς του συνόλου, εναρμονιζόμενος σε έναν κοινό νόμο, διότι μόνο ως πολίτης αυτού του ευρύτερου Κόσμου νοείται και υπάρχει και εφόσον αυτό είναι το συμφέρον του.

B3.

ένταση
προαιρετική

κράση
πληθυσμού
χρήσης.

B4.

- 1-γ
- 2-α
- 3-β
- 4-α
- 5-α.

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Γ1.

Οι αρχηγοί στην Σάμο και κυρίως ο Θρασύβουλος, επειδή συνέχιζε να έχει την ίδια γνώμη, αφού μετέβαλε την πολιτική κατάσταση εκεί, ώστε να επαναφέρει από την εξορία τον Αλκιβιάδη, έπεισε τους περισσότερους στρατιώτες, όταν έγινε συνέλευση, και, εφόσον και αυτοί αποφάσισαν την επάνοδο και αμνηστία του Αλκιβιάδη, έπλευσε προς την σατραπεία του Τισσαφέρνη και έφερε πίσω τον Αλκιβιάδη, διότι πίστευε πως η μόνη σωτηρία ήταν να καταφέρει (ο Αλκιβιάδης) να φέρει τον Τισσαφέρνη με το μέρος τους, αποσπώντας τον από τους Πελοποννησίους. [Όταν έγινε συνέλευση ο Αλκιβιάδης κατηγορήσε ως αίτιο όλων των κακών το προσωπικό του πάθημα της εξορίας και θρηνολογούσε· ύστερα, αφού είπε πολλά για την πολιτική κατάσταση τούς καλλιέργησε μεγάλες ελπίδες για αυτά που πρόκειται να συμβούν και με υπερβολές μεγαλοποιούσε την επιρροή του προς τον Τισσαφέρνη, με απώτερο σκοπό να τον φοβούνται οι ολιγαρχικοί στην Αθήνα και να διαλυθούν οι ενώσεις τους, αλλά και για να τον θεωρούν στην Σάμο ακόμη πολυτιμότερο και να έχουν περισσότερο θάρρος, και τέλος για να έλθουν σε ρήξη οι εχθροί (Πελοποννήσιοι) με τον Τισσαφέρνη και να χάσουν τις ελπίδες τους].

Λεξιλογικές – συντακτικές παρατηρήσεις

ἐπαιτιῶμαι : κατηγορώ κάποιον/κάτι ως αίτιο

συνωμοσία : σώμα, σωματείο ανδρών, πολιτικός σύλλογος ή λέσχη, εταιρεία. Εδώ οι μυστικές ενώσεις των ολιγαρχικών στην Αθήνα.

ἄγω : θεωρώ, νομίζω (μόνο εδώ απαντάται στον Θουκυδίδη με αυτήν την σημασία).

διαβάλλομαι : εδώ με την γενική σημασία του τίθεμαι σε έχθρα, σε διχόνοια με κάποιον. (**διαβάλλω τινά τινι** : ενσπείρω διχόνοια). [LS : **διαβάλλω**: μέλ. - βαλῶ, **παρ.ακ.** -βέβληκα· **I. 1.** πετώ, ρίχνω διαμέσου, μεταφέρω, οδηγώ διαμέσου, διαβιβάζω απέναντι, νέας, σε **Ηρόδ. 2.** φαινομενικά αμτβ., όπως το **Λατ.** trajicere, περνά από πάνω, απέναντι, διαβαίνω, στον ίδ.· επίσης με αιτ., δ. γεφύρας, σε **Ευρ.**· πέλαγος, σε **Θουκ. II.** κατηγορώ, συκοφαντώ, δημιουργώ διαμάχη, φιλονικία ανάμεσα, διασύρω, κακολογώ, ἐμέκαί *Ἀγάθωνα*, σε **Πλάτ.** - **Παθ., βρῖσκομαι σε αντιπαράθεση με, τινί**].

Γ2.

Ο Αλκιβιάδης, γνωστός για την δημαγωγική του ικανότητα, αναφέρει την μεγάλη επιρροή που έχει στον Τισσαφέρνη. Επειδή γνώριζε πως το περιεχόμενο του λόγου του θα μεταφερθεί και στην Αθήνα και στους Πελοποννησίους, σκοποί του είναι οι κάτωθι :

Η πρόκληση φόβου στους ολιγαρχικούς και η διάλυση των συλλόγων τους στην Αθήνα (ίνα οί τε οἴκοι τήν ὀλιγαρχίαν ἔχοντες φοβοῖντο αὐτὸν καὶ μᾶλλον αἰ ξυνωμοσίαι διαλυθεῖεν).

Η επιδίωξή του να προσκολληθούν και να εξαρτηθούν από αυτόν οι Αθηναίοι στην Σάμο, αλλά και να αυξήσει το θάρρος τους (οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τιμιώτερόν τε αὐτὸν ἄγοιεν καὶ αὐτοὶ ἐπὶ πλεόν θαρσοῖεν) .

Να δημιουργήσει διχόνοια μεταξύ του Τισσαφέρνη και των Πελοποννησίων και ως εκ τούτου οι τελευταίοι να χάσουν τις ελπίδες που στήριζαν σε αυτόν (οἱ τε πολέμιοι τῷ Τισσαφέρνει ὡς μάλιστα διαβάλλοιντο καὶ [ἀπό] τῶν ὑπαρχουσῶν ἐλπίδων ἐκπίπτοιεν).

Γ3α.

- πλήθεσι
- ἰδιαιτέραν / ἰδιωτέραν
- πλεῖστα
- ὑμᾶς αὐτάς
- ὑπαρχόντων
- ἐλπίδι.

Γ3β.

- πέπεικε (ὄχι και πέποιθε, καθώς το πέποιθα ανήκει στην μέση φωνή)
- ἐψηφισμένων
- πεπλευκῶς
- καταγήοχε / κατῆχε.

Γ4α.

- τὰ πράγματα : αντικείμενο στο ρήμα μετέστησε.
- ἄδειαν : αντικείμενο της μετοχής ψηφισαμένων.
- ὡς τὸν Τισσαφέρνην : εμπρόθετος προσδιορισμός κατεύθυνσης σε πρόσωπο στην μτχ. πλεύσας.
- ἐκκλησίας : υποκείμενο της μετοχής γενομένης (γενική απόλυτη).
- τῶν μελλόντων : γενική αντικειμενική στο ἐλπίδας.
- οἴκοι : επίρρημα στάσης σε τόπο στην μετοχή ἔχοντες.
- τῷ Τισσαφέρνει : αντικείμενο του ρήματος διαβάλλοιντο. Όχι δοτική αντικειμενική στο πολέμιοι, καθώς πρόκειται για τους εχθρούς των Αθηναίων, δηλαδή τους Πελοποννησίους.

Γ4β.

Δευτερεύουσα χρονική μετοχή (προτερόχρονο) στο ρήμα κατῆγεν. Αναλύεται σε δευτερεύουσα χρονική πρόταση : ἐπεὶ ὁ Θρασύβουλος ἔπλευσε.